

Kres

Običaji in navade ob kresu na Slovenskem.

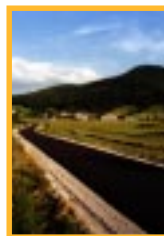
strani: 10-12

Sv. Urh in Krpanova domovina

Krpan je naš in ga ne damo!

stran: 13

Je "črna" cesta uglajena...

Rekonstrukcija bloških cest je v polnem zamahu.

stran: 3

Bloški korak

Glasilo občine Bloke, letnik 1, številka 3, junij 2000, cena: brezplačno za vsa gospodinjstva na področju občine Bloke

Veselo praznovanje dneva državnosti vam želi uredništvo.

Devet pomladi štejemo...

Ob dnevu državnosti

Naša samostojna Slovenija bo kmalu slavila dan državnosti. Polni veselja smo tedaj, pred devetimi leti, proslavljali rojstvo naše samostojne države.

Toda že naslednji dan so začeli hrumeti tanki in hoteli zavzeti vitalne točke, s katerih bi mogli pokriti neposlušno republiko. Marsikateri tovornjak in avtobus je bil uničen od tankovskih gosenic. Vsa Slovenija je bila neverjetno odločna in enotna. Padle so žrtve in s krvjo potrdile, da je svoboda in samostojnost zares velika vrednota. Veliko herojskega se je pokazalo v tistih dneh tudi s strani politike. Jasno se je videlo, kaj smo in kaj želimo.

Kaj pa danes? Ko se ozrem nazaj, se mi včasih zdi, kot da nas je strah in sram čustev, ki so nas navdajala takrat. Še je slišati besede, ki zbujaajo nostalgijo po "socialističnih časih" blaginje, ki pa ni temeljila na stvarnih gospodarskih dosežkih. Zavedati se moramo, da je od nas vseh odvisno, kako bomo živeli naprej. Postavili smo zdrave temelje demokraciji, vstopanju v evropske gospodarske in politične tokove. Sedaj moramo samo pogumno naprej.

Želim vam prijetno praznovanje in čim bolj brezkorbno preživljanje dopustniških dni, ki so pred vrati.

Župan Jože Doles

Ustanovitev Turističnega društva Bloke

Pred kratkim sem srečal v Ljubljani znanca, ki je doma iz Loške doline. Ob pogovoru sem mu tudi omenil, da se ukvarjam z mladinskim turizmom na Blokah. Na moje veliko začudenje se je zazrl v neko imaginarno piko na nebu in me retorično vprašal, kaj neki tam ljudje oz. mladi počnejo. To vprašanje bi sicer pričakoval od slučajnega obiskovalca iz Gabona, vendar me je kljub temu spravilo v resen razmislek. Pripomba pomeni, da pavprečni ljudje komaj

kaj vedo o Blokah, kvečjemu kaj o mrazu, bloških volih, smučarskih tekih ali vojaških vajah iz bližnje preteklosti. To pomeni, da nismo razpoznavni v prostoru, da ni stalnih splošnih informacij ter da nimamo svojega lastnega turističnega produkta. Ko v okviru projekta "Po poteh kulturne in naravne dediščine" sestavljamo oz. pregledujemo naše promocijske materiale, ugotavljamo, da nimamo kaj dati iz rok. Ko pa to primerjamo z novonastalimi občinami, kot so

Kostel, Dobropolje ali še kakšna druga, resnično lahko zapademo v veliko žalost. Močno narobe bi bilo, če bi za takšno stanje krivili kogar koli. Izhajajoč iz te praznine in na osnovi dejstva, da je nekoč v preteklosti že vse to delovalo, se je že koncem lanskega leta oblikoval iniciativni odbor za ustanovitev Turističnega društva Bloke. Od samih pobud je moralo preteči kar precej časa, da se je pristopilo h konkretni ustanovitvi društva. Pred

Nadaljevanje na 2. strani

Bloško jezero, ko cvetijo lokvanji

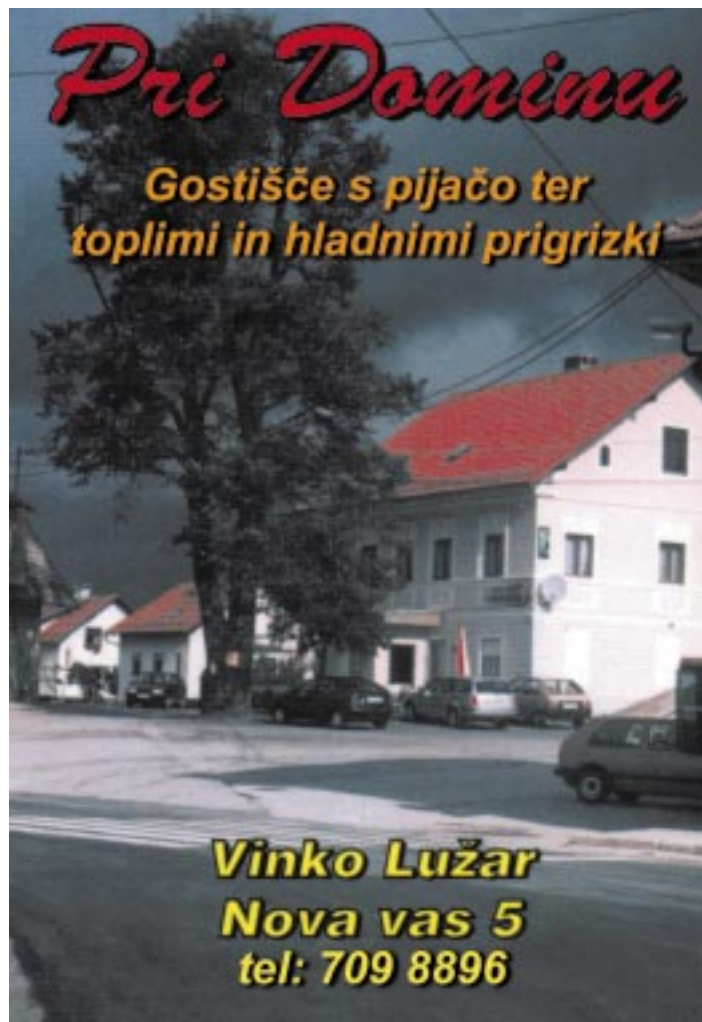
Nadaljevanje s 1. strani
tem je bilo potrebno pripraviti ustrezno dokumentacijo, kot so statut in program dela. V soboto, 3. junija, se je na ustanovitvenem

zboru tudi formalno zopet rodilo Turistično društvo.

Kot se za takšen shod spodobi, je bilo na njem izrečeno precej vzpodbudnih, ohrabrujočih in

inovativnih besed. Iz teh smo izluščili tiste vsebinske motive, ki nam predstavljajo temeljna programska izhodišča. Preden bi jih omenjali, ne moremo mimo dejstva, da je glavni generator ustanavljanja vendar deloval v okviru občine Bloke in da je pri celotnem procesu sodeloval župan s svojimi sodelavci, kar daje tudi garancijo, da je namenjena

dovolj samostojno področje z veliko naravnimi in kulturnimi posebnostmi, ki lahko predstavljajo bogato turistično ponudbo. Zato bo nedvomno usmeritev dela društva na teh kulturnih in naravnih projektih. **Bloški smučar**, kot eden najpomembnejših projektov, ki ima tudi vseslovenski pomen, je opredeljen kot tista aktivnost, ki bi aktivno osmislila te kraje. Postavili bomo muzej bloškega smučanja, obeležili s tem prihode na Bloško planoto ter osmislili prireditve v zvezi s tem. Slovenskega nacionalnega junaka **Martina Krpana** tudi ne smemo kar tako izpustiti iz rok, saj smo Bločani ponosni na to včasih že zlorabljeno literarno osebo. V ta namen bomo izdelali t.i. Krpanovo učno pot, ki poteka po Levstikovi poti od Iške preko Zavrha in sv. Urha mimo Malnov in sv. Trojice čez Bloščico in Bloško polje do Križne jame in naprej. Nekaj nujnih akcij sledi na področju **propagande in informiranja**. Radi bi videli, da turistična karta Blok zagleda luč, ravno tako skupni prospekt zanimivosti poti in ponudbe. Informativne table so nujne, kakor tudi označba rekreativnih in športnih poti. Sodelujemo in bomo še aktivno

Na ustanovnem občnem zboru

asociacija vpeta v družbena dogajanja in naj bi tudi v bodoče predstavljala pomemben koordinatorski pri gospodarskem, družbeno-kulturnem ali prostorskem načrtovanju.

Sicer pa so se mnenja razpravljalec na zboru strnila v naslednje misli. Bloke pomenijo

sodelovali pri aplikaciji projektov **Regijski park Snežnik** ter **Po poteh naravne in kulturne dediščine**. Še veliko nalog je odprtih pred nami in upam, da jih bo nekaj le realiziranih. Takšen optimist je tudi novi predsednik društva g. Dušan Kaplan.

Franč Ješelnik

Je "črna" cesta uglajena...

Cesta je za vsakogar zelo pomembna. Po njej se pride v širni svet ali pa morda samo do službe, trgovine, v šolo, do prijateljev in podobno. Danes radi rečemo, da jo potrebujemo kot kruh. Vsekakor sodi med tiste dobrine, brez katerih ne moremo živeti.

Župan in občinski svet bloške občine so si s planom zastavili zelo

ambiciozen načrt rekonstrukcij in asfaltiranja cestne infrastrukture. Takoj spomladi, ko so vremenske razmere dovoljevale, so se pričela gradbena dela. Celotno traso so ustrezno razširili ter izravnali. Mehak in nenosilen material so izkopalili ter opravili ustrezno nasutje. Za utrditev cestišča so tako pripeljali preko pet tisoč kubikov materiala.

V mesecu maju so tako asfaltirali naslednje cestne odseke:

- Ravnik – Bočkovo
- Ravnik – Lepi Vrh
- Lahovo – Škufče
- in Hudi Vrh – Topol.

Skupna dolžina na novo asfaltiranega cestišča je 5340 m. Ceste imajo izvedeno tudi ustrezno odvodnjavanje in prigranjene mulde, ki jih je tudi preko tisoč metrov. V pripravo podlage in tampona se je vgradilo preko pet tisoč kubikov peska. Trenutno se še izvajajo dela

za ureditev bankin.

Asfalterska dela je izvajalo podjetje SCT Ljubljana. Pripravo in utrditev cestišča pa so opravila domača podjetja: Jože Mulc, Cestim d.o.o. Klun, Rigler in še nekateri drugi.

Celoten projekt s strani občine vodi in koordinira Jože Rot. Aktivno pa so sodelovali tudi

vaščani, saj so prispevali del finančnih sredstev, dali brezplačno na razpolago zemljišča za traso, zbirali soglasja in tako dalje.

Dela pa se letos še nadaljujejo na cesti Javor – Hribarjevo – občinska meja in Javor – Sleme.

Na smeh jima gre.

Jožetu Zakrajšku zato, ker je Lepi Vrh pridobil asfalt; Jožetu Rotu pa zato, ker so dela tekla kot po maslu.

"Ker ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj še ni dalo končne besede o njihovem prispevku za razvoj demografsko ogroženih področij, še ni moč v celoti reči, do katere faze bodo ti projekti še letos realizirani," pravi župan Jože Doles. Podžupan France Škrabec, ki se že več mandatov trudi po raznih občinskih strukturah, pa

šaljivo dodaja: "Če nas ministrstvo ne bo preveč razočaralo, pa bomo najbrž letos obnovili toliko cest kot prejšnja štiri leta, ko smo bili pod občino Loška dolina."

Stane Korenjak

Kmečke igre ali kmečki praznik?

Pred četrto stoletja je Kmetijska zadruga Cerknica, ko jo je vodil gospod Leon Frelih, pričela organizirati Bloške kmečke igre. Prereditev se je prijela, ker je bila dobro organizirana in je imela zabaven program, ki je ljudem ugajal. Organizator pa je skušal dati pomen in spoštovanje kmečkemu delu in poklicu.

Kasneje se je organizator utrudil. Prireditelj se je pričel izmikati in pojavili so se novi organizatorji. Vsebinsko pa je prireditelj vse bolj bledela. Vse skupaj je postajalo navadna veselica. Lani jih je organizirala Kmetijska zadruga Bloke ter jih komaj ohranila pri življenju.

V tem času pa je interes za kmetovanje močno upadel. Število kmetov, ki skušajo iz kmetijstva pridobiti vsaj nekaj dohodkov, je vse manjše. Povpraševanje po kmečkih pridelkih je vse manjše in proda se le še živino, mleko, les. Slabše obdelovalne površine se zaraščajo z gozdom. Ali je prihodnost res tako siva? Ali kmečke igre še potrebujemo?

Odgovor je najbrž neke vmes. Kmečkih iger zaradi iger najbrž res ne potrebujemo. Potrebujemo pa kmečki praznik. Zabavnemu programu je potrebno dati tudi resne vsebine, skozi katere se naj bi uveljavljale nove oblike kmečkega gospodarjenja.

Kmetijski proizvodi z Bloške planote naj bi dobili blagovno znamko, po kateri bi bili prepoznavni in cenjeni. Dopolnilne dejavnosti na kmetiji, kot je kmečki turizem in druge storitve, naj ne bi bile zgolj ideje, pač pa del gospodarstva.

Bloke pa bodo lepe in poseljene.

Stane Korenjak

Bloški korak

V prejšnji številki smo objavili, da je uredniški odbor sprejel predlog Matjaža Kraševca, učenca osnovne šole, ter naše glasilo poimenoval Bloški korak. V tem smislu je tudi občinski svet na seji 17. maja letos ustrezno dopolnil odlok o izdajanju glasila. Tako smo z novim imenom poimenovali že to številko.

Da bomo čimbolj uspešno korakali v "svetlo bodočnost", vas vabimo k sodelovanju. Prispevajte vaše ideje, predloge in vašo ustvarjalnost. Povejte, kje vas čevlji žuli. Posebej vabimo k sodelovanju mlade, ki se šolate po drugih krajih. Naj se sliši tudi vaš glas.

Prihodnja številka glasila bo predvidoma izšla konec septembra.

Kot nosilno temo bomo obravnavali vprašanje, ali je Bloško jezero biser bloškega turizma ali smetišče piknikarjev. Vse prispevke pošljite do 15. septembra na Občino Bloke ali e-mail: bloski.korak@email.si.

Uredniški odbor

Uvedba odloka o nadomestilu stavbnih zemljišč

V mesecu juniju smo začeli z realizacijo odloka o nadomestilu stavbnih zemljišč. Za lažje razumevanje, zakaj je bilo to potrebno, bom v nadaljevanju poskušal obrazložiti način financiranja lokalnih skupnosti.

Občinam glede na velikost, število prebivalcev, dolžino cest in drugih kriterijev pripadajo sredstva v višini tako imenovane primerne porabe. Ta se sestoji iz lastnih sredstev in finančne izravnave, ki jo zagotavlja država. Glavna vira lastnih prihodkov sta del dohodnine, ki jo plačujejo prebivalci s stalnim bivališčem v občini in prispevek od nadomestila stavbnih zemljišč. Občina je dolžna zagotoviti ustrezen nivo lastnih sredstev, sicer država ne zagotovi finančne izravnave v celotnem predvidenem znesku. Načinu financiranja lokalnih skupnosti se lepo poda prirejen slovenski pregovor, ki govori: "Pomagaj si sam in tudi država ti bo pomagala."

Na področju občine Bloke je do konca leta 1999 veljal še odlok o nadomestilu stavbnih zemljišč, ki ga je sprejela bivša občina Cerknica. Zavezanci za plačilo nadomestila po tem odloku so bila le nekatera gospodinjstva iz večjih naselij. Tako skoraj 2/3 gospodinjstev iz naše občine ni plačevalo tega prispevka.

Da bi odpravili te nepravilnosti ter zagotovili ustrezen nivo lastnih sredstev, smo se odločili, da sprejmemo nov odlok o nadomestilu stavbnih zemljišč. Skrbno smo analizirali vse predloge ter jih primerjali z odloki, ki veljajo v drugih občinah. Usklajen predlog je občinski svet občine Bloke potrdil na eni izmed sej konec leta 1999.

Nov odlok razvršča naselja na področju občine Bloke v 4 cone. Višina nadomestila bo tako odvisna tudi od tega, kje leži določen objekt. Pri izračunavanju nadomestila se upošteva tudi neto površina stanovanjskega ali

poslovnega objekta ter komunalna opremljenost objekta in naselja, v katerem objekt leži.

Prispevek na zavezance iz naselij, ki spadajo v 4. cono, bo tudi po novem odloku ostal skoraj nespremenjen. Manjše podražitve bodo deležni zavezanci iz naselij, ki so po novem odloku v nadomestilu stavbnih zemljišč razvrščeni v višje cone. Lastniki vikendov bodo deležni pomembnejšega povišanja prispevka. Ukrep naj bi vzpodbujal lastnike k spremembi stalnega bivališča. Na ta način bi občina pridobila večje prihodke iz naslova dohodnine.

Naj na koncu povem, da bodo dodatna sredstva, ki bodo zbrana iz tega naslova, v celoti porabljena za razvojne projekte na področju občine Bloke. Trdno smo odločeni, da v naslednjih letih dohitimo razvitejše občine ter skupaj z ostalimi vskočimo na vlak, ki pelje v Evropo.

Župan Jože Doles

Avtobusni prevozi

Avtobusni prevoznik Vojko Klančar s.p. je registriral vozni red, ki velja od 20. februarja 2000 dalje. Sedaj lahko poleg šolskih otrok prevažata tudi ostale potnike.

Vozni red:

Benete – Nova vas

Odhodi	Postaje
6.49	Benete
6.55	Runarsko
6.59	Studenec
7.05	Ravne
7.07	Topol
7.15	Nova vas

Nova vas – Ravne – Nova vas

Odhodi	Postaje
12.35	13.35 Nova vas
12.38	13.38 Veliki Vrh
12.40	13.40 Studenec
12.46	13.46 Ravne
12.48	13.48 Topol
12.56	13.56 Nova vas

Nova vas – Lovranovo – Nova vas

Odhodi	Prihodi	Postaje
7.15	13.32	14.32 Nova vas
7.20	13.27	14.27 Ravnik
7.22	13.25	14.25 Andrejčje
7.24	13.23	14.23 Mramorovo
7.30	13.17	14.17 Lovranovo
7.32	13.15	14.15 Sveta Trojica
7.36	13.11	14.11 Rožanec, Hribarjevo (krišče)
7.40	13.07	14.07 Ulaka
7.43	13.04	14.04 Velike Bloke
7.47	13.00	14.00 Nova vas

Topol je dobil tudi krajšo pot do Nove vasi

Novolit v koraku

Če naj bi novo ime tega glasila simboliziralo dogajanja v kraju in hotenja ljudi v njem, potem z gotovostjo trdim, da ga v tem trenutku lahko v celoti enačimo s prizadevanjem ljudi v Novolitu za hitrejšim razvojem in dohajanjem razvitega sveta.

Ne spomnim se, kdaj v preteklosti se je v firmi zgodilo toliko pomembnih stvari v tako kratkem času. Živimo v obdobju nenehnega gibanja, sprememb, posodabljanja, uvajanja novih tehnologij in proizvodov pa tudi organizacije, pristopa do kupcev in marketinga nasploh ter nenazadnje tudi miselnosti ljudi in njihove pripravljenosti za soočanje z novimi izzivi, ki jih je iz dneva v dan več.

Večino naših proizvodov je volumensko zelo zahtevnih. Neprestano se otepamo s pomanjkanjem skladiščnega prostora. Eden od temeljev razvoja je tudi prostorska širitev firme in ureditev obstoječih površin.

Ni dovolj blago samo proizvesti, treba ga je tudi lepo zapakirati in pripraviti za prevoz. Vse to, in še več, bomo dosegli z novimi stroji v pakirnici, ki jo sedaj dokončujemo v novi proizvodni hali.

Sodobna tehnologija in način vodenja proizvodnje zahteva močne spremljevalne dejavnosti. Konkurenčna proizvodnja ni več možna tudi brez učinkovite informatike in komunikacij. Nova sodobna programska oprema, ki podpira celotno dejavnost Novolita, omogoča izdelavo učinkovitih analiz in sprejemanje ustreznih poslovnih odločitev.

Kolektiv stotih delavcev, kolikor jih z manjšimi odstopanji že več let dela v Novolitu, ustvari s

pomočjo sodobne tehnologije bistveno več kot pred leti. Ta več v finančnem smislu nam omogoča

stalno investicijsko dejavnost, ki ugodno vpliva tudi na gospodarske razmere v samem kraju in občini.

Sleherni Bločan ima na ta način tudi nekaj koristi od tega.

Sine Radl

Na obisku pri Miklavčiču

Gostilna z največjo tradicijo na Blokah. Kdo je ne pozna? "Oče in mati sta jo odprla že davnega leta 1953. Od takrat naprej pa veseskozi obratuje," mi je pripovedoval Janez. "Sicer pa sta se mama in stara mama že pred vojno ukvarjali z gostilno. Gostilno so medtem že nekajkrat povečali in posodobili, tako da ustreza potrebam časa. Oče je z njo gospodaril petintrideset let. Nama z Albino pa tudi že teče trinajsto leto. Delam pa v njej, odkar se spomnim. Marsikaj sem v tem času doživel."

Trenutek oddiha pri Miklavčičevih.

Nekoč, ko je delovala še kasarna, so gosti kar sami prihajali z vseh koncev Jugoslavije in kar lepo so se privadili na njihove navade. Danes se trudijo, da goste postrežejo najbolje, kar znajo. Ti pa znajo to ceniti. Posebej so veseli, da ljudje radi prihajajo k njim praznovat. Vselej pri njih nekaj praznujejo, včasih je to "ohcet", kakšna obletnica pa birme in obhajila. Pa tudi sicer gostje radi prihajajo. Nedeljskih kosil je običajno toliko, da jih težko postrežejo.

In s čim razvajajo svoje goste? "Kmečka pojedina", veselo pojasni Jani. Pozimi je to bogat krožnik s domačimi kolinami; jetrca, pečenka, pečenica, krvavice (po bloško začinjene z meto) in zeljem

ter krompirjevimi žganci kot prilogo. Poleti pa postrežejo okusen narezek iz doma pripravljenega suhega mesa: želodec, šink, salame, panceta. V zadnjem času gostje kot začetno jed radi naročajo stare bloške jedi kot so kolerada, zeljna "majšanca", ocvirkovka ali krompirjeva povanca. Seveda jih pa tudi noben nenapovedan gost ne preseneči, da mu ne bi na hitro uspeli pripravitiokusnega kosila iz najrazličnejših zrezkov, priloge in solate. Običajno spečijo tudi kaj sladkega. Jabolčni zavitek in

prinesejo s seboj.

Med kramljanjem smo čisto pozabili na kuharico in gospodinjo, ki v dobri gostilni drži tri "ogale pokonc." Albino smo komaj doklicali iz kuhinje. Zanimalo me je, kaj ji gostje najbolj postregajo s krožnika. "Krompir vselej pohvalijo," se je veselo zasmejala. "Naš bloški krompir je zares dober." Sicer pa nima večjih težav z gosti. Kuhati se mora z veseljem in odgovornostjo, pa je vse v redu. In z veseljem mi je razlagala, kako pripravlja razne jedi. Čisto vseh

se veliko govori? "Seveda je to lahko lepa perspektiva, vendar na kratek rok se na da narediti nič. Mi smo gostilničarji in gost, ki stopi skozi naša vrata, običajno želi kaj dobrega pojesti in popiti. Od kod prihaja in kam bo šel, ve že sam. Turista pa moraš poleg hrane tudi animirati za ves čas bivanja v gosteh. Ponuditi mu moraš športne, kulturne, zabavne in druge aktivnosti. S tem pa se pri nas doslej nismo ukvarjali. Zelo sem vesel, da se je ustanovilo Turistično društvo in da si je že zadalo nekaj teh nalog. Vsa ta prizadevanja pa zelo podpira tudi naša občina. Izkoristiti pa bo potrebno tudi možnosti, ki jih na tem področju ponuja tudi država. S korajžo in pridnim delom bi nas v nekaj letih na Blokah od turizma in gostinstva lahko živelo več kot sedaj."

Ko sem odhajal, se je Jani spretno vrtel med gosti. Gospodar Janez pa mi je zaupal: "Mislim, da bo pri nas gostilna ostala še kar nekaj časa. Jani in Dejan vse bolj veselo poprijemljeta za delo z gosti." V poklicu je najboljše, da se tradicija ohranja.

*Na obisku je bil
Stane Korenjak*

kuharski skrivnosti pa mi, kot se za dobro kuharico spodobi, ni povedala... Tako še vedno ne vem, kako se pripravi diplomatski krompir, ki menda sploh ni krompir.

Kaj pa pri Miklavčičevih pričakujejo od turizma, o katerem

Krompirjevi ocvrtki iz Albinine kuhinje

1 kg olupljenega krompirja, 3 jajca, 20 dkg ostre bele moke, žlica masti, sol, poper, muškat.

Krompir do mehkega skuhamo, odlijemo vodo, pretlačimo in zabelimo. Dodamo jajca, moko in začimbe ter dobro premešamo. Z žlico oblikujemo kepice ter jih zlato rumeno spečemo v vročem olju. Ocvrtki pa bodo veliko boljši, če bomo v maso predhodno vmešali drobno narezane koščke suhega mesa.

Ocvrtke ponudimo kot prilogo k mesu ali pa kot samostojno jed s solato.

Pa dober tek.

Šolska ekskurzija – spoznavanje belokranjske kulturne dediščine

*Če bomo poznali in cenili domačo
deželo mi, jo bodo spoznali in
cenili tudi tujci.*

Učenci petega in šestega razreda smo se odpravili v Belo krajino, da bi spoznali njeno kulturno in naravno dediščino.

Že na poti tja nas je v dolini reke Krke pri Dvoru ustavil kulturnotehnični spomenik nekdanje cesarskokronske železarne. Fužina že dvesto let ne deluje več, njeni izdelki pa še vedno kljubujejo zobu časa: Čevlarski most v Ljubljani, vodnjak v Žužemberku in še mnogi drugi.

Na koncu Černomošnjške doline se je pred nami odprla vrtičasta Bela krajina. Kaj bi ta dežela brez belih brez, Kolpe, Otona Župančiča, pisanic in belih noš iz lanenega platna? Vso to bogato dediščino smo si ogledali v okolju, kjer je nastajala.

Vinica - rojstni kraj Otona Župančiča na levem bregu Kolpe. Tu smo doživeli srečanje s Hrvaško, kjer je Kolpa tiho gnala star mlin, mi pa smo na mostu preko nje postavili "živo mejo".

Adlešiči - zakladnica belokranjske dediščine. Tu smo videli, kako nastaja belo laneno platno in zvedeli, zakaj je njiva z lanom v času njegovega cvetenja dopoldne modra, popoldne pa zelena. Čudili smo se spretnosti in pridnosti tkalčin rok, saj za en

meter lanenega platna potrebuje kar tri ure marljivega tkanja.

Kako izdelati čudovito belokranjsko pisanico za nas ni več skrivnost. Potrebujemo le mirno roko in nekoliko domišljije.

Vse te skrivnosti nam je odkrila gospa Marica Cvitkovič, Belokranjka, ki z vso ljubeznijo neguje dediščino svojih prednikov.

Metlika - zgodovina Beli krajini ni prizanesla z roparsko turško nevarnostjo. V Metliki nas je pravo pomladno sonce pošteno ogrelo, tako da nam je postalo vroče, kot nekdanj Metličanom, ko so sprejeli "ognjeno sporočilo", da prihaja turška vojska. Posedli smo v park metliškega gradu, ki je nekoč služil obrambi pred Turki, mi pa smo si tu poiskali senco in malico v nahrbtniku.

Ob poti proti Blokam smo pred Kočevjem pozdravili še medveda in velikodušno nahranili pave s tistim, ker nam je ostalo v nahrbtnikih. Kmalu smo začutili tudi hladni bloški zrak in stožilo se nam je po toplem belokranjskem soncu. No, da smo le doma, pomlad pa tudi na Bloke Zagotovo pride, le nekoliko bolj pozna bo. Kaj hočemo, to je naša, bloška naravna dediščina - DEVET MESECEV ZIMA TRI MESECE MRAZ.

Andreja Mestek

Bloke smo predstavili trikrat

Že v začetku šolskega leta smo izvedeli, da gremo v ČSOD Livške Ravne, v dom Kavka. Datum odhoda se je hitro približeval, navdušenje in nestrpnost pa sta rasla.

Razredničarka nam je povedala, da je prvi večer predstavitveni - predstaviti bomo morali svoj kraj in sebe. Kako naj predstavimo Bloke? Ali imamo kaj zanimivega?

smo se še z rastlinstvom in živalstvom. Kot posebnost planote so predstavljene kukavice, rosika in kačji pastir. Vodnjaki v Novi vasi in Velikih Blokah so zanimivi dosežki tehnike takratnega časa.

Zbirka je opremljena tudi s slikami. V posebno veselje nama je bilo, ko sva videli, kako lep je potoček Zvirščica in kako lep je bil njegov izvir Zviršče. Vse to je v bližini najinega doma.

Na predstavitvi

Idejo za našo predstavitev smo dobili v publikaciji Bloška planota-pokrajina na skrajnem vzhodnem robu Notranjske, ki so jo sestavili trije naši učitelji. Pri razredni uri smo podrobno prebrali besedilo in spoznali, da ima naša planota mnogo zanimivega, lepega in samo našega. Vsega tega domačini marsikdaj sploh ne opazimo.

Bloke so nam predstavljene kot planota, na katero lahko prideš s petih strani. Kaj res vodijo vse poti na Bloke? Kako pravilčno je našo planoto opisal naš pesnik Ivan Čampa. Zvedeli smo, da je bil slikar in grafik Riko Debenjak njegov najboljši prijatelj in ga je tudi portretiral. Publikacija nas je poučila tudi o vodovju na Blokah, saj nam predstavi Zvirščico, Bloščico in druge vode. Seznanili

Razdelili smo si besedilo po posameznih temah in se ga naučili primerno predstaviti. Nama je pripadlo besedilo Ivana Čampe in rastlinski in živalski svet. Našo predstavitev smo dopolnili s panojem slik bloških zanimivosti.

Bloke smo predstavili kar trikrat. Prvič našim strašem na roditeljskem sestanku, drugič v domu Kavka pedagoškemu osebju in učencem 7. razreda OŠ Vič, tretjič pa učiteljem in učencem OŠ Hinka Smrekarja iz Ljubljane. Vsi so nas pohvalili in bili s predstavitvijo zelo zadovoljni. Pohvale so nas navdušile, zato smo sklenili, da bomo naše Bloke predstavili še ob kakšni priliki.

Katja in Polona Šivec 6. razred

Obiskala nas je Janja Vidmar

Bralna kultura na naši šoli se iz leta v leto izboljšuje. Letos je od 180 učencev tekmovalo in osvojilo bralno značko 120 učencev. Bralne značke je učencem podelila mladinska pisateljica Janja Vidmar.

Mentorica: Martina Kočevar

Ob obisku pisateljice

Kaj bomo leta 2000 zapisali v šolsko kroniko?

Tudi letos smo učence vzpodbujali k sodelovanju na različnih tekmovanjih v znanju iz posameznih predmetnih področij. Dobre uvrstitve prinašajo učencem točke za pridobitev štipendij, nekatera tekmovanja pa tudi točke za vpis v srednje šole.

Šolsko tekmovanje iz angleškega jezika

Letošnje tekmovanje je bilo za naše osmarje kar trd oreh in nikomur ni uspela uvrstitev na državno tekmovanje. Tudi v širšem, slovenskem merilu so bili letošnji rezultati šolskih tekmovanj zelo slabi in zato smo se na regionalnem aktivu učiteljev angleškega jezika dogovarjali, da bi bilo potrebno marsikaj spremeniti. Želimo si namreč, da bi imeli učenci po zaključku osemletke res možnost pokazati svoje znanje, ki nikakor ni majhno.

Osmarjem za dosežene rezultate čestitam in jim želim veliko uspeha pri nadaljnjem šolanju.

Grozdana Gornik

Tekmovanje za Preglovo priznanje iz kemije

Za dosego bronastega Preglovega priznanja je bilo zahtevano vsaj 70% vseh možnih točk in to sta dosegli dve učenki iz 7. razreda - **Adrijana Zalar** in **Tamara Žgajnar**. Tamara Žgajnar se je udeležila tudi na regijsko

Tamara Žgajnar

tekmovanje, ki je bilo 4.5. 2000 v Sežani. Tamara je pokazala veliko znanja in dobila *srebrno Preglovo priznanje*. Za uvrstitev na državno tekmovanje ji je zmanjkala le 1 točka.

Adrijani in Tamari čestitam. Vsem učencem pa želim lepe počitnice in veliko uspehov pri kemiji v naslednjem letu.

Alma Kandare

Logika

V jesenskih mesecih smo organizirali šolsko tekmovanje. Naloge so uspešno reševali, da pa smo dobili res najboljše, smo morali izvesti še dodatno tekmovanje. Po dva učenca iz vsakega razreda sta osvojila priznanje šolskega tekmovanja iz logike. To priznanje pa je bila vstopnica za udeležbo na področnem izbirnem tekmovanju v Logatcu. Izbirnega tekmovanja se je udeležilo kar 12 šol. Tudi tu smo bili uspešni, dosegli lepe uvrstitve in se domov vrnili z dvema priznanjema. Priznanje sta prejeli Nives Otoničar iz 5. razreda in Nina Pavlič, učenka 8. razreda.

Takoj po počitnicah bomo začeli z reševanjem nalog iz logike in s pripravo na nova tekmovanja.

Kristina Hace, mentorica krožka

Cankarjevo tekmovanje

Že četrto leto se na šoli odvija Cankarjevo tekmovanje iz slovenščine. Prijavijo se učenci in

Nina Pavlič

Rok Žgajnar

učenke, ki jih zanima dodatno delo pri slovenskem jeziku in so pripravljeni delati in se učiti, da bi dosegli dobre rezultate. Pri pripravi za tekmovanje vsako leto preučimo delo in življenje nekega slovenskega pisatelja ali pesnika in prelomne trenutke, iz katerih je črpal snov za pisanje.

Letos je bil izbran pesnik France Prešeren, saj praznujemo dvestoletnico rojstva. Prešeren je imel zelo raznoliko in pestro življenje, tako da je spoznavanje njegovega življenja zanimivo. Snov

za tekmovanje smo predelovali od začetka leta in se tako temeljito pripravili na tekmovanje. Tekmovanja za bronasto priznanje se je udeležilo dvajset učencev. Najprej smo 45 minut pisali test in nato še 90 minut esej, kateremu je tematika predpisana. Trije smo dosegli zelo dobre rezultate. Petra Jakopin, Nina Pavlič in Rok Žgajnar smo se udeležili tekmovanja na državni ravni. Z Nino sva dosegla srebrno priznanje.

Rok Žgajnar in Martina Kočvar

Matematično tekmovanje

Tekmovanje "Evropski matematični kenguru" poteka na treh nivojih. Prvi nivo je šolsko tekmovanje.

Enajst najboljših tekmovalcev na nižji stopnji je dobilo pohvale. Na višji stopnji smo podelili 13 bronastih Vegovih priznanj. Šest učencev je izpolnilo pogoj za udeležbo na 35. področnem tekmovanju v Cerknici. Tudi tu smo bili kar uspešni, saj je Urban Kraševac - učenec 8. razreda, osvojil srebrno Vegovo priznanje.

Taka tekmovanja so izziv za

Kaj pa je bilo v šolski kroniki zapisano leta 1950?

Šolsko poslopje je bilo v notranjosti prebeljeno, podi namazani z oljem, streha popravljena in mizarji so napravili 15 novih oken.

Pionirji so pomagali ekonomiji Nova vas saditi krompir (4 njive).

Množične organizacije so razdelile revnim šolarjem razna darila, ki jih je nakazalo Okrajno socialno skrbništvo. Darila so bila ta: 20 parov čevljev, 6 hubertusov, 6 smučarskih oblek, 16 deklških oblek, več srajc in zavrtkov za dojenčke.

Za snago in čistočo je skrbela obiskovalka otrok: Kotrukova mama. Učenci so bili v glavnem čisti, bolj deklice kot dečki. Videlo se je, da primanjkuje otrokom spodnjega perila, obutve in tople zimske obleke.

V zimskem času (januar - februar) je vodil šolski upravitelj tov. Čebohin smučarski tečaj za učence višjih razredov sedemletke. V ta namen je prejelo upraviteljstvo 14 parov smučk, ki so jih rabili učenci vseh razredov. V šolskem poslopju so stanovali med zimskim odmorom dijaki VII. gimnazije Ljubljana, ki so imeli tu svoj smučarski tečaj.

V poletju 1950 je bila tu kakor v vsej državi velika suša, kakršne Bločani ne pomnijo. Temperatura v senci je bila čez 35 stopinj. Kmetje so sadili krompir v mokro emljo in so ga kopali, da ni dež niti enkrat zalil. Zato je bila letina slaba. Posebno malo je bilo sena, ki se je prodajalo na prostem trgu po 12 din do 18 din.

učence in učitelje in motivacija za uspešno delo.

Kristina Hace, vodja tekmovanja

Vesela šola

Pod tem naslovom se skriva tekmovanje, ki ga razpisuje PIL - list za mlade. V veseli šoli je letos sodelovalo 82 učencev od 4. do 8. razreda.

Na šoli smo organizirali razredno - šolsko tekmovanje. Kar 18 učencev je osvojilo diplomu in s tem izpolnilo pogoje za uvrstitev na II. stopnjo tekmovanja Vesele šole.

Tekmovanje II. stopnje je potekalo na naši šoli. Prijavljeni so bili učenci iz sedmih šol, skupaj kar 156 učencev.

Žal pa tu nismo imeli sreče. Našim tekmovalcem ni uspelo doseči zahtevano število točk za udeležbo na državnem tekmovanju. Tako smo prvič po petnajstih letih tekmovanja ostali brez udeleženca na tekmovanju III. stopnje.

Vinko Hace, mentor Vesele šole

Skrb za varnost v cestnem prometu

Na naši šoli skrbimo tudi za prometno varnost otrok. Otroke učimo o prometu v okviru pouka in prometnega krožka.

Vsi učenci tretjega razreda so uspešno opravili kolesarski izpit in dobili kolesarske izkaznice.

Za učence 7. in 8. razreda pa na šoli organiziramo tečaj za kolo z motorjem. Tečaj vodi član AMD Cerknica. Poleg cestnoprometnih predpisov se urijo tudi v tehniki vožnje. Izpit za kolo z motorjem so opravljali pisno in tudi praktično pred izpitno komisijo v Postojni. Izpit je pridobilo 12 učencev.

Vinko Hace, mentor prometnega krožka

Mladi fotografi

S športno fotografijo smo tekmovali v okviru SKL. Blaž Mikuljan, učenec 7. razreda, je osvojil 1. mesto, Rok Žgajnar, učenec 8. razreda, pa 2. mesto. Naš krožek pa je prejel priznanje za 1. mesto kot najboljši fotografski krožek pri šolski košarkarski ligi.

Poleg priznanj smo dobili tudi praktične nagrade. Na regijskem državnem tekmovanju mladih tehnikov se je s kolekcijo fotografij

Kot je pismenost pokazatelj kulturne razvitosti naroda, tako je tudi znanje plavanja pokazatelj gibalne razvitosti naroda.

Raziskava je v letu 1992 pokazala, da je približno 40% Slovencev starejših od 12 let neplavalcev. Ta podatek je spodbudil odgovorne na Ministrstvu za šolstvo in šport, da so uvedli projekt plavalnega opismenjevanja šoloobveznih otrok. Izdelali so nove kriterije za preverjanje znanja plavanja (Plavalec je vsak učenec, ki s skokom v vodo preplava 50 m.) in uvedli preverjanje znanja za učence. Pri učenju neplavalcev pa so nudili tudi denarno pomoč.

Na naši šoli je približno dvajset let v praksi poletna šola v naravi. Najprej v Pacugu, potem na Rabu, od leta 1992 pa na Debelem rtiču. Ta šola v naravi je za večino naših šolarjev pravzaprav edina možnost, da se naučijo plavati. Tega dejstva

z motivi tehnične dediščine predstavil Rok Žgajnar. Kolekcija je vsebovala slike Bočkovega mlina ob potoku Zvirščica.

S to kolekcijo je na področnem tekmovanju v Cerknici osvojil 1. mesto, na državnem tekmovanju v Črnučah pa 2. mesto.

Naš krožek se je prijavil tudi na razpis Slovenija skozi otroške oči, ki ga razpisuje olimpijski komite. Na njem bodo sodelovali trije naši fotografi s svojimi deli. Tudi tu upamo na dobro uvrstitev in uspeh.

Naše začeto delo bomo nadaljevali tudi v novem šolskem letu.

Vinko Hace, mentor foto krožka

Tekmovanje iz zgodovine

Šolskega tekmovanja se je udeležilo 26 učencev 7. in 8. razreda. Osem tekmovalcev je osvojilo bronasto priznanje. Rok Žgajnar pa se je udeležil regijskega tekmovanja v Ljubljani. Čestitamo!

Mentorica: Andreja Mestek

Plavalno opismenjevanje OŠ Nova vas

se na naši šoli dobro zavedamo in zato v učenje plavanja vložimo veliko truda in znanja. Tako nas preverjanje znanja plavanja leta 1994 ni presenetilo, saj smo iz šole v naravi vedno pripeljali same plavalce. Imamo pa tudi to veliko srečo, da se tudi starši zavedajo pomembnosti in možnosti, ki jo daje otrokom šola v naravi in vse svoje otroke redno pošiljajo v šolo v naravi.

Tako je plavalna pismenost naših šolarjev na najvišjem nivoju, saj smo med vsemi šolami v državi s 100% rezultatom na prvem mestu. Ta rezultat nam pove še več, če ga primerjamo z najboljšim državnim povprečjem, ki je 75,1%. Za ta uspeh smo v lanskem šolskem letu dobili tudi priznanje Ministrstva za šolstvo in šport R Slovenije.

Kot smo ugotovili, se največ naših učencev nauči plavati v šoli v naravi. Leta 1999/2000 se je šole v naravi udeležilo 28 učencev. Od tega je bilo 10 neplavalcev, 12 polplavalcev in 7 plavalcev. Ob koncu šole v naravi so bili vsi plavalci, 14 jih je osvojilo srebrni delfin, dva učenca pa zlatega delfina.

Iz podatkov je razvidno, da se večina učencev res nauči plavati v

šoli v naravi. Tudi tisti učenci, ki so ob prihodu bili plavalci, pridobijo veliko na tehniki plavanja, saj morajo učenci, ki osvojijo srebrnega delfinčka plavati 50 m kravl na časovno normo. Za zlatega delfinčka pa trikrat 50 m v treh tehnikah v določenem času (3.30 dečki in 3.45 deklice). Za to pa je potrebna dobra tehnika in zelo dobra vzdržljivost.

Da bi v naslednjih letih nadaljevali na enakem nivoju bo potrebno:

- še naprej zagotoviti 100% udeležbo v šoli v naravi,
- nadaljnje dobro delo učiteljev plavanja v šoli v naravi,
- poskušati dobiti dodatno finančno pomoč, da bi olajšali breme staršev pri sofinanciranju šole v naravi,
- omogočiti otrokom čimveč plavanja tudi v letih po šoli v naravi,
- organizirati tudi kakšen tečaj plavanja za odrasle neplavalce,
- prilagajati na vodo že otroke v vrtcu in v nižjih razredih.

Če bomo na plavalni opismenosti še naprej dobro sodelovali šola, starši in občina, se za plavalno pismenost učencev na naši šoli ni treba bati.

Nace Farkaš

Najlepši del šole v naravi: vožnja z barko

Kres

Sonce na svoji navidezni poti po nebu v zadnji tretjini junija doseže svoj vrh. Dan je tako dolg, da se vidi skozi noč, pravi slovenski pregovor. Čeprav se to astronomsko zgodi 21. junija, pa je med ljudmi veljala za najkrajšo noč pred kresnim dnem, torej noč s 23. na 24. junij. "O kresi se dan obesi."

Kresovanje na večer pred kresnim dnem je že skoraj izginilo v pozabo – in z njim številni običaji, tudi vraže, ki so jih poznali ljudje pred še ne tako davnimi časi. Pogledali smo v knjigo Nika Kureta Praznično leto Slovencev (izdala Družina leta 1989), kaj je ta znani slovenski etnolog napisal o običajih in navadah, povezanih s tem dnem.

Kres na večer pred 24. junijem, dnem, ko se spominjamo rojstva sv. Janeza Krstnika, izvira iz povsem nekrščanskih korenin. Spoznanje, da dan začenja pojemat, da torej sonce začenja izgubljati moč, je prvotne ljudi navdajalo s tesnobo in strahom. Soncu so poskušali pomagati z magičnimi sredstvi, mu pomnožiti ali vsaj ohraniti moč, preprečiti so hoteli, da bi shiralo. Takšno sredstvo je bil ogenj, ki je moral biti zakurjen čim višje, da so bili ljudje čim bližje soncu... Istočasno pa naj bi magične moči kresnega ognja pomagale tudi ljudem, njihovi živini in poljščinam. Raziskovalci pravijo, da je v naših podnebnih razmerah bilo pač sonce tisto, kar je človek najprej poosebil in povzdignil v božanstvo: bilo je vir življenja, dajalo je svetlobo in toploto, omogočalo rast in zorenje pridelkov. Dan, ko je sonce doseglo najvišji vrh, je torej moral biti našim poganskim prednikom, ki so bili z naravo najtesneje povezani, velik praznik.

Pri starih Slovencih je to sončno božanstvo imelo ime Kresnik. V krščanski dobi so poganski motiv zamenjali s krščanskim. 24. junija je spomin rojstva sv. Janeza Krstnika (poleg Jezusa in Marije edini, ki mu Cerkev obhaja rojstni dan; prav na ta dan pa praznuje zato, ker se je Janez rodil, če upoštevamo

navedbe v evangeliju, šest mesecev pred Jezusom; smrtni dan, torej običajni datum, ko imajo svetniki godove, je dan obglavljenja sv. Janeza Krstnika 29. avgusta). Sv. Janez Krstnik osebno torej s kresovanjem nima nič skupnega. Mogoče bi lahko izhajali le iz Janezovih besed: "On (tj. Kristus) mora rasti, jaz pa se manjšati" (Jn 3, 30). Mogoče je Cerkev znala na tem izreku odriniti poganske kresne obrede: Kristus, duhovno Sonce, je zrastle nad poganskimi množicami, nekdanje božanstvo, zemeljsko Sonce, Kresnik, pa je polagoma zamrlo. Pri Slovencih je pri sprejemu novosti gotovo pomagalo še podobno poimenovanje: Kresnik in Krstnik.

Zlasti oglejski misijonarji so širili **čaščenje sv. Janeza Krstnika** in so že zgodaj posvečevali krstne kapele temu svetniku, njegova priljubljenost je samo rasla in danes ima menda za sv. Miklavžem največ cerkva na Slovenskem (162), tudi ime Janez je postalo eno najbolj razširjenih krstnih imen pri nas in celo sinonim za Slovenca.

Kresni večer je zagotovo še dolgo po pokristjanjenju ohranjal nekdanjo skrivnostnost. Kresove so kurili še naprej in ohranjali obrede, ki so jih poznali iz poganskih časov. Starodavno praznično vzdušje je opaziti še danes, ko se ob kresu poje ali celo pleše. Vendar pa povsem obredne pesmi poznajo le še malo kje, npr. v Beli krajini. Skakanje čez kres je tudi izviralo iz starih obredov: skok čez ogenj, ko si skoraj v neposrednem stiku z njim, te ne le očisti, ampak ti podeli tudi skrivnostnih moči, ki te obvarujejo pred boleznimi in čarovnijami. Na Blokah se te navade – ples in skakanje čez ogenj – niso ohranile. Poje se pri kresu mogoče še kdaj, toda ne kakih obrednih pesmi, pač pa kaj pivskega, saj se novodobno kresovanje pogosto povezuje z uživanjem alkohola...

S kresovanjem so povezane tudi druge **skrivnostne moči narave**, na primer rastlin. Njihove skrivnosti je človek spoznal že v davnih časih: razvozal je njihove

zdravilne moči, pripisal pa jim je tudi magične moči. Sončnemu božanstvu so bile nekatere še posebej posvečene – večinoma danes ne vemo, zakaj. Glavne obredne rastline za kresni večer in kresni dan so (orlova) **praprot**, **kresnice (ali ivanjščice)** in **rumene kresnice**. Praprot slovi kot črna rastlina po vsej Evropi. Posebno moč ima zlasti seme, ki naj bi ga bilo mogoče dobiti le na kresno noč o polnoči. Človeku naj bi podelilo sposobnost razumevanja živalskih govoric. Kresnice so prava sončna cvetica: kakor sonce okroglo in rumeno središče obdajajo pri ivanjščici bleščeče beli oziroma pri rumeni kresnici zlatorumeni žarki.

določena oseba ljubi ali ne, oziroma ugibajo, kam pridejo po smrti.

Kresovanje je bilo v **daljni preteklosti** razširjeno po vseh slovenskih pokrajinah, saj so ga poznali vsi Slovani, kurjenje kresov pa poznajo tudi Germani. Kdaj je začelo pojemat, ni znano. Izpričano pa je, da je šega močno oživela v drugi polovici 19. stoletja, potem ko je bila poprej že precej pozabljena. Zlasti v dobi slovenskega narodnega preporoda po letu 1848 se je na novo širila po slovenskih krajih, tudi po mestih, ne le na podeželju (npr. Sokolov kres na Rožniku v Ljubljani).

Po drugi svetovni vojni pa se je kurjenje kresa polagoma

Kresni šopek

Popoldne pred kresnim večerom so ljudje nabrali praprot in kresnice, nato pa z njimi postlali po tleh v veži, kuhinji, tudi v hlevu. Vera je bila, da pridejo angeli in da bodo tu lahko počivali. Naslednji dan je šla po ena praprot za škarnik pod streho hiše in skednja za varovanje pred hudo uro, preostalo pa pod živino v hlev za zdravje. Verjetno so nekoč te rastline uporabljali tudi za vedeževanje in mogoče je današnja igrlica "ljubi – ne ljubi" oziroma "vice – pekel – nebesa" daljni preostanek vedeževanja ob kresnicah: cvetni list za cvetnim listom trgajo in ugibajo, ali jih

premaknilo na večer pred 1. majem. Je bil vzrok podoben tistemu, ki je poganskemu običaju poskusil navdahniti krščanske osnove? Torej zatreti krščansko občuteno navado in jo nadomestiti z revolucionarno vsebino? Mogoče pa je v ozadju le praktičnost ljudi, ki so po nočnem veseljačenju 1. maja lahko dalj časa spali, po kresu 23. junija zvečer pa je sledil običajen delovni dan. Sedaj torej kresovanje na kaki vzpetini tudi ni več potrebno zaradi bližine soncu, pač pa zato, da se vidi naš kres vsaj še v sosednji vas...

Pripravil: France Ivančič

...in praprotno seme nastrezi
in na mäh pod bukev leži;
nastavi na zemljo uho,
da zveš,
kje izvira zlato
in kje se preliva srebro...

Tale lepa pesem diši po najbolj predkrščanskih verzih Svetlane Makarovič, čeprav ni njena, ampak je tekst napisal Cvetko Golar, note pa dodal Peter Jereb.

Tole kitico, pa še kakšen verz zraven, sem si zapomnil izpred kakšnih petinštiridesetih let, ko sem jo nekaj časa tudi sam pel v Zboru primorskih študentov, čeprav takrat še nisem bil študent, pač pa učiteljskičnik; Primorec pa

nisem bil nikoli, tako kot zbor ni bil nikoli študentski niti primorski. Vodil ga je pač Primorec, Kraševac - Anton Nanut, danes mojster - dirigent Slovenske filharmonije. Zdaj boste menda že verjeli, da je bil tudi zbor dober, čeprav z zlaganim naslovom. Anton Nanut je nekaj let starejši od nas, stanoval je pa z nami v DIC-u, vendar v neki manjši luknji, menda z enim samim sostanovalcem, medtem ko je bilo nas, navadne srednješolske raje, v prvem in drugem letniku v sobi štiriindvajset, pozneje pa samo še deset ali celo samo še pet.

Smo pa Antona Nanuta že

takrat spoštovali, če lahko pri teh letih govorimo o spoštovanju. Ponosni smo bili nanj, "važni" smo bili, da smo bili v njegovi družbi.

Nekega jutra je dobil pošto iz Nemčije ali iz Francije. Vso prežigosano, polno znamk in čačk, stokrat potrjeno in blagoslovljeno. Nazadnje je moral še sam podpisati, da je tisto čudo dobil, potem je velikansko kuverto pred nami odprl. Note. Same note. Nič besedila ali samo kakšna posamezna latinska beseda tu pa tam, kakšen **andante** ali **fortissimo** ali **piano**...

Odhitel je v svojo internatsko čumnato in sedel za tisti prastari razguncani in razglašeni internatski klavir - in zaigral. Zaigral, da so prisluhnila tudi divjaki brez posluha in miši po luknjah. Prima vista, se menda pravi temu: prvič videti in zaigrati. Brez napake, brez zatikanja, mogočno. **Maestoso**. Poslušali smo, zmeraj več nas je bilo in spet smo bili "važni", da je Nanut naš.

Tista pesem "*O kresu*" iz začetka članka ima tudi svojo zgodovino. Peli smo jo pod Nanutovo taktirko in nikoli prej je nisem ne slišal peti ne brati. Tekst mi je bil že takoj od začetka všeč, melodija pa ni bila enostavna in ni prav nič dišala po kakšni narodni viži. Tako težka in nezanimiva se je menda zdela še nekomu tam v zadnji vrsti in se je hotel s kolegom poleg sebe dogovoriti nekaj neskončno pomembnejšega, kot so bile tiste kresne zlatokopne sanje. Vendar je šlo menda za neko resno vajo pred pomembnim nastopom, kjer naj bi bila ta pesem prvič zapeta. Anton Nanut se je trudil in se potil pod tisto imenitno, razkošno, črno, svedrasto frizuro in ga je pojezila taka nespoštljivost do take akademske skladbe: In že je stal samo na levi nogi in vrigel svoj desni čevelj naravnost v tisto klepetuljo v zadnji vrsti. Kakšnih krvavih posledic ni bilo, ker je nosil mehke, lahke rjave mokasinke; zadel je pa dobro in takoj spet žel priznanje, celo od zadetega.

Nič nismo nehali, kar naprej smo peli in "nastavljali na zemljo uho, da bi slišali, kje izvira zlato in kje se preliva srebro".

Če bi nas, ves zbor z dirigentom vred, obrnil okrog z glavo navzdol, ne vem, če bi nam popadalo iz žepov za eno **Cockto**, ki je bila tisti čas "pijača naše mladosti".

To so bila srednješolska leta, ko nam je vse kaj drugega plesalo po žlezah kot kres in njegova podzemna in nadzemna čudesa.

Kres nas je zanimal predvsem morda zato, ker se je štirinajst dni pred njim končalo šolsko leto in smo bili takrat že vsi globoko v počitnicah. Večinoma doma, vsak v svojem bregu pri košnji.

Zelo natančno se spominjam našega najlepšega travnika. Pri bajti se mu je reklo, ker je bil onstran potoka že sosedov svet z Jelovčnikovo bajto. Za nas, ki smo bili vajeni skoraj pokončnih bregov, je bil ta travnik komaj kaj nagnjen in zmeraj sem spraševal, zakaj ni tam njiva. Mislim, da so mi odgovarjali, da je preveč v senci.

Na spodnjem koncu te senožeti teče potok, poln temnih tolmunov, v katerih čisto mirno poležavajo pikasto pisane postrvi, samo toliko migajo z repi, da jih voda ne odnese po grabnu navzdol. Ker je bil ta travnik najlepši in menda tudi najboljši, smo tudi prvo košnjo, seno, dajali v kopice in ni bilo redko, da smo to početi prav na popoldne pred kresnim večerom. Kakšnih dvanajst, do dvajset ob dobrih letinah, jih je bilo in kar zgodaj popoldne smo jih naredili, ker je bil travnik res zgodaj v senci in ker smo imeli vsi to popoldne še veliko dela.

Najmlajši smo šli po praprot in kresničevje. To je velika, do dva metra visoka zel s pol metra dolgim cvetnim omelom. Cvetje je sicer drobno, rumenkasto belo, vendar ga je v vsakem šopu veliko. Raste kot podrast v senčnatih in vlažnih gozdovih. Na Blokah ga redkeje srečaš. Vse polno ga je v Lužarjevem bregu. Temu kresničevju pri nas pravimo kar

kresnice, tako kot ivanjščicam, ki se pri nas niso pustile pokristjaniti; le tiste rumene zdravilne ali strupene rože, kakor se vzame, tudi pri nas imenujemo šentjanžve rože ali kar šentjanževke.

No, okna pri naših kmečkih in bajtarskih hišah niso bila velika, zato smo lahko prekrizali v vsakem oknu po dve taki veliki gozdni kresnici.

Tam, kjer je streha hiše ali hleva segala najnižje, tam smo za zadnjo lato zataknili šop kresničevja, pomešanega s svežo, prav takrat nabrano praprojto.

Ko je bilo to, včasih malo vratolomno delo opravljeno, je prišlo na vrsto lepše, prijetnejše, vendar tudi natančnejše. Janezu Krstniku je bilo treba vse prostore postlati s cvetjem. V ta namen so mama in starejša dekleta pometle in poribale vsa tla po hiši: v veži, v kuhinji, v hiši, v kamri in še v gornji hiši ali "štibelcu".

Oče je s starejšimi sinovi spodkidal živini in prašičem in jim na sveže nastlal, za tem smo pa prišli na vrsto najmlajši. Nabrali smo morali polno košaro - pri nas smo ji rekli škundra - poljskega cvetja. Res samo cvetja, ne stebelc ne listja ni smelo biti zraven.

Cvetja je bilo v tistem času

Nadaljevanje na 12. strani

Kres gori

Nadaljevanje z 11. strani

dovolj. Najlaže je bilo nabrati belega, kresnic in medene detelje; potem rumenega, raznih grintov, skrobotca, rmana, zlatih, kozjih in kristusovih brad, šentjanževk; potem pa še modrih in rdečih: od glavnic navadnega grabljišča do raznih detelj, tavžentroz, raznih zvončic in kukavic... Vseh barv in oblik cvetov polno košaro, toda bog ne daj, da bi se med njimi znašla ena sama roža z domačega "garkelca" ali z njive. Maka, slaka ali plavic je bilo lahko, kolikor si jih lahko nabral iz razora; na njivo, med ječmen, pšenico ali rž nismo smeli stopiti, da ne bi pohodili bilke, poticali enega samega žitnega klasa. Kdaj so nas starši tega naučili? Najbrž prej kot hoditi. Ob nedeljah popoldne, ko so nas šuparamo nosili okrog njiv in pregledovali, kakšna letina se obeta, če....

Potem, ko smo otroci s tem cvetjem lepo enakomerno potresli vse prostore, ko je bila hiša pripravljena, da sprejme dobrohotnega gosta, smo se šli otroci med kopice loviti. Lovit in skrivat, dokler se ni zmračilo in so se med dišečimi kopicami sena zasvetile lučke kresničk. Zdaj smo začeli loviti te. In smo bili ob vsakem ulovu rahlo razočarani, ker smo vedno ujeli temo. Lovil si svetlo, veliko iskro, da bi se lahko tudi spekel obnjo, ujel si pa pest hladne teme. Muha si je pokrila sramežljivo ritko z velikimi trdimi krilci in se potuhnila. Ko smo jo spet odpihnili z dlani, si je brž spet posvetila do nove kopice.

Ko se je do kraja storila noč in ko smo bili otroci tudi že utrujeni in lačni, so nas poklicali k večerji, ki ni bila prav nič drugačna kot druge krati.

Naslednji dan je bil kresni dan. Nič posebnega, le kresnice so morale ves dan ostati v oknih prekrizane, zvečer smo jih šele pobrali in vrgli živini v jasli. Tudi dekletom tisti dan ni bilo treba pometati. Cvetje je moralo ostati na tleh ves kresni dan.

Starejši fantje in dekleta so se včasih med sabo skrivoma pogovarjali, kaj so doživljali po poti na Goro in z Gore in kako je bilo pri kresu.

Janez Praprotnik

Kresovanje mladih

Tako kot mnoge druge stvari tudi kres izgublja svoj prvoten pomen, kar pa ne pomeni, da nima več nikakršnega pomena. Ima ga, vendar je drugačen kot nekdanj.

Za mlade je kres to, da se nekaj dni pred 1. majem zbere nekaj ljudi, ki kres pripravijo. To je pomemben del, kajti če nihče kresa ne pripravi, ga nihče tudi ne more zakuriti. Poskrbeti moramo, da se bo kres zakuril na takem

prostoru, da ga bo videti tudi iz drugih vasi, ker le tako se lahko naslednje dni hvališ, da je bil tudi v tvoji vasi kres, ki ga je lahko z zavidanjem občudoval vsak, ki je pogledal skozi okno svoje hiše. S tem je postalo za kurjenje kresa najprimernejše pobočje kakšnega hriba.

Tako je bilo še pred nekaj leti, sedaj pa postaja pomembno to, da se lahko pripelješ do kresa z avtom,

Moč ognja

kajti čež "komot" ga ni. Zaradi tega pa so se kresovi preselili v nižje predele in nič več ni pomembno, da je kres viden daleč naokoli. Pojavljajo pa se tudi že manjši kresovi, pravzaprav ogenjčki, katere si zakurijo kakšne manjše skupinice, in ob njih preživijo noč.

Ker pa je ob ognju vroče in človek postane hitro žejen, ob nobenem kresu ne manjka pijače, saj Slovenci smo vendar pivski narod in tudi narodno zabavna glasba širi tovrstno kulturo, saj je skoraj vsak videospot posnet v vinski kleti, gostilni ali pa vsaj v vinogradu. In če se zjutraj ne zbudiš sam, temveč se s teboj prebudi še kakšen tiger, je kres in kresovanje lahko prvi vzrok za tako stanje.

Ogenj pa je že od nekdaj skrivnosten, prvobiten pojav, pojem strahu, moči in poguma. In ravno zato je lahko prasketanje lesa in umijena, rdečkasta svetloba povod za to, da se v nas vnamejo elementarna čustva in tako se ob kresu nemalokrat razvija poletna romanca.

Kres je torej to, da zopet srečaš nekoga, ki ga nisi videl že celo leto in to, da v miru popiješ svoje pivo.

Miha Knar

Janez Krstnik na Studenem

Ko na vrhu hriba "ujamemo dušo", vstopimo v eno najstarejših cerkev na Blokah. Danes je to baročna enoladijska zgradba s 13 metrov visoko zidanim zvonikom, ki se z zašiljeno streho dviga še višje v nebo in tekmuje z okoliškim drevjem.

Župnik Jakob Okorn šteje leta 1811 cerkev na Studenem med tiste najstarejše, "katerih postanka ni mogoče povedati". Dejstvo je, da je pritegnila Valvazorjevo pozornost, omenjena pa je tudi v sodnem zapisu cerkvenih dragocenosti leta 1526.

V prijetnem hladu cerkve nas najprej pozdravijo štiri lesene podobe, delo kiparja Staneta Jarma: Sv. Jožef in nadangel Mihael ter Srce Marijino in Srce Jezusovo. Pred nami pa v obnovljeni lepoti sije baročni oltar. Na zadnji strani je napis, ki nam pove, da je Luka

Bajc iz Cerknice leta 1896 oltar obnovil, kdo ga je izdelal, pa ni znano.

V tronu nad tabernakljem je lepa kiparska skupina, ki predstavlja sv. Janeza Krstnika s križem v levi roki, z desnico pa krščuje klečečega Jezusa. Na levi je podoba angela, na sredi nad vsemi pa sv. Duh v podobi goloba.

Kdo je bil ta mož, oblečen v živalske kože, ki mu je posvečena naša cerkev. Kot puščavnik je živel v votlinah judijske puščave. Za nekaj časa se je pridružil tudi skupnosti esenov v Qumranu. Toda njegovo poslanstvo je bilo drugje: ob Jordanu je oznanjal spreobrnjenje in klical k pokori ter s tem ljudi pripravljaj na Odrešenikov prihod. Jezus je o njem rekel: "Med rojenimi od žena ni vstal noben večji kot Janez Krstnik." Na tej Kristusovi pohvali

temelji močno češčenje, ki se je začelo že kmalu po prerokovi smrti in se razširilo tudi med našimi predniki.

Tomaž Prelovšek

Oltar Janeza Krstnika na Studenem

Sveti Urh in Krpanova domovina

Ko greste iz Nove vasi proti severu Blok, se vam na vrhu Nemških dolin odpre čudovit pogled preko ravnin okrog Bloščice in na bloške hribe v ozadju. Na enem izmed teh hribov, na Nadliškem hribu, zagledate cerkvico sv. Urha, ki se razgleduje po krajih, kjer je Krpan tovoril svoje "bruse", kot se je sam po bloško "brihtno" izgovoril pred cesarjem.

župnije Bloke je namreč zapisano, da so Turki sem "prvokrat prihrumeli" 24. marca 1546, drugič februarja 1559 in bili premagani. Tretjič so prišli istega leta in bili pri Blokah (verjetno na Bloškem polju) zopet premagani. Takrat, kot navaja kronist, "je bilo osvobojenih okoli 600 kristjanov".

Grad Nadlišek je bil verjetno porušen takrat kot protiturški tabor.

pri počitku.

Ta predel Blok je znamenit še po nečem. Tu z Vrha pri Sv. Trojici, je bil skoraj zagotovo doma Martin Krpan. O tem je kar nekaj verodostojnih podatkov. Kot zanimivost naj omenim le eno od teh. Na hribu pod cerkvijo je nekoč stala majhna hiša, verjetno mežnarija. V starih katastrskih mapah je to še vrisano in ima tudi številko parcele, in sicer je to stavbna parcela št. 39 k.o. Hiten.

Da je bil Krpan poleg drugega tudi mežnar, lahko razberemo v sami povesti, kjer Krpan pripoveduje, kako mu je bilo nerodno, ko je domov v košu nosil svojo ženo Marjeto, ki je na enem njegovem tovorjenju med potjo zbolela. Pravi: "Raje bi bil imel, da bi se mi bile utrgale v cerkvi

naramnici obe kmalu, takrat ko bi ravno bil sveče prižigal."

Vsekakor bo potrebno vse to natančneje raziskati in prebrskati arhive ter Krpanu najti njegove korenine, zlasti še, ker si Krpana lastijo nekateri drugi kraji v naši sosesčini. V ta namen naša občina sodeluje z občinama Cerknica in Loška dolina, v zvezi s tem pa deluje pri Zvezi kulturnih organizacij Cerknice poseben odbor.

Cerkniška godba, ki nosi Krpanovo ime, bo letos v njegovih krajih pripravila koncert in to na travniku pred cerkvijo sv. Urha v nedeljo, 9. julija, po maši, ko je na ta dan tu "žegnanje".

Pridite, ne bo vam žal! Združite prijetno s koristnim!

France Škrabec

Cerkev sv. Urha

Ta cerkvica je bila nekoč grajska kapela pri Auerspergovem gradu Nadlišek. V tem gradu je v času protestantizma bival Jurij Dalmatin, prevajalec Svetega pisma, pozneje pa se je tu večkrat zadrževal Valvasor in prav tu videl bloške smučarje, kar je nato opisal v Slavi vojvodine Kranjske. V tej knjigi je tudi ugotovil, da so Bloke geografsko središče Kranjske in navaja, "kar sam sem izmeril".

Za časa turških vpadov v naše kraje v 15. in 16. stoletju so pri Sv. Urhu zgradili mogočen in praktično neosvojljiv protiturški tabor. Kot ugotavlja Tine Schein, arheolog in znani "zemljerilec", ki je pred leti vodil izkopavanja, je tabor meril 43 x 38 metrov, obrambni stolp 10 x 10 metrov pa je stal na severovzhodnem vogalu obzidja. Del tega stolpa in obzidja je viden, vsekakor pa bo treba raziskave nadaljevati.

Kako in kdaj je bil tabor porušen, ni znano, verjetno je pozneje pogorel, kar kaže debela žganinska plast na nekdanji hodni površini. Vsekakor ni bil porušen med turškimi napadi. V kroniki

Pod hribom Sv. Urha so pozneje Turjačani sezidali grad Pakovo. Tega so požgali Italijani leta 1942, vidne so samo še ruševine grajskega stolpa.

Cerkev sv. Urha ima tudi zelo stare zvonove. Večji nosi letnico 1382, mali pa 1355 in je verjetno med najstarejšimi v Sloveniji. Manjši je počen in ne zvoni več. Po ustnem izročilu naj bi ga dala "ubiti" ena od grajskih gospa, ker je ob močnejšem vetru sam od sebe brnel in s tem motil to "fino" gospo

Ruševine pajkovega gradu

Kako priti do Koraka?

Bloški korak dobivajo vsa bloška gospodinjstva zastoj. Nekaj sto izvodov pa pošiljamo tudi Bločanom, ki živijo drugod. Če bi še kdo želel prejemati glasilo, naj sporoči svoj naslov.

Okolica Bloškega jezera ponekod bolj spominja na smetišče kot pa na turistično-rekreativno površino.

Bralni krožek na Blokah

**“Govoriti o knjigah pomeni,
odpirati vrata svoje duše.” (n.n.)**

Samo šestdeset let je minilo od prvega bralnega večera, ki ga je organiziral Literarni klub v Ljubljani. Pobudnik ustanovitve

kluba je bil Ivan Čampa.

Letos aprila smo se začeli srečevati ljubitelji branja in knjig v knjižnici osnovne šole. Ob četrtkih zvečer beremo Mlin v grapi, Čampovo povest, in njegove pesmi pod okriljem študijskega krožka

Krožkarji

“Beremo z *Manco Košir*”. Namen srečevanja je vzpodbujanje branja slovenske literature, širjenje bralnega virusa v okolje, branje povezovati s prakso pisanja in ustvarjanja ter pogovarjanja med ljudmi. Je oblika izobraževanja iz izkušenj.

V skupini se rodi veliko lepih idej. V kratkem bomo obiskali Iško in mlin, o katerem pripoveduje povest.

V naš krog ste povabljeni vsi, ki vas zanima tovrstna oblika druženja. Lahko se nam pridružite do konca junija ali pa v jeseni, ko nas bo obiskala Manca Košir in si bomo zastavili nove cilje.

Pri izvedbi krožka nam je pomagala pokroviteljica Ona – Zenski magazin Dela in Slovenskih novic.

*Mentorica študijskega krožka
Martina Kočevar*

Z lovci smo čistili Bloke

7. aprila smo se učenci 6., 7. in 8. razreda z učitelji vključili v čistilno akcijo širšega območja *Očistimo polja in gozdove*, ki jo je organizirala Lovska družina iz Nove vasi.

Priprave na to akcijo so bile temeljite. Učenci smo se razdelili v skupine in vsaka skupina je dobila svoje področje, na katerem je poskrbela, da so odpadki odromali v kontejnerje, ki so bili v ta namen pripravljeni in postavljeni na Runarskem in v Novi vasi. Z akcijo smo bili vsi zadovoljni – potekala je po načrtu. Kar zgrozili smo se, koliko smeti se je skrivalo v naših gozdovih in ležalo po travnikih. Lovci so bili delavni že prej. Natančno so si ogledali teren in že vnaprej pripravili prenekateri kupček smeti, ki smo ga samo naložili na traktor in odpeljali v smetnjak. Poskrbeli smo, da je bilo delo varno. Imeli smo zaščitne rokavice in pobirali smo le tiste smeti, ki ne ogrožajo našega zdravja.

Na koncu smo se dobili v šoli, kjer nas je čakala dobra in izdatna malica.

Razšli smo se dobre volje, saj smo napravili dobro delo za naše okolje in ne nazadnje za ves planet. Upamo, da bo akcija postala tradicionalna in da bomo že v nekaj letih ponosno razkazovali naše Bloke. Ne bo nas skrbelo, če se bo kateri naših obiskovalcev odločil pokukati globlje v kakšen grm.

Za udeležence akcije G. Gornik

Bloški pevci bodo ob dnevu državnosti kresovali v Splitu

Mešani pevski zbor **Kulturnega društva Bloke** bo v petek, 23. junija, gost Slovenskega društva *Triglav* v Splitu. Na kresni večer bodo skupaj z moškim pevskim zborom *Slavček* iz Loške doline in tamkajšnjimi Slovenci v dvorani *Teatrín* v središču Splita (tam je vsako leto splitski festival),

ob slovenski pesmi praznovali kresni večer in slovenski praznik dan državnosti.

Naslednji dan bodo položili rože na grob svojega dolgoletnega in prezgodaj umrlega pevovodje, Dalmatinca, prof. Srdjana Ribaroviča.

Popoldne pa se bodo z rojaki

Slovenci, ki jih je v Splitu in okolici več kot 1000, malo poveselili na srečanju v naravi ob pesmi, glasbi, prigrizku in dalmatinski črnini.

Srečno bloškim pevcem in čestitke Slovincem v Splitu!

Slovenija ne pozna meja!

France Škrabec

Planinsko društvo tudi na Blokah

Lani v jeseni je Vinko Lužar – Dominov pričel zbirati ljubitelje planin in pohodništva ter ustanovil planinsko društvo. Zaradi enostavnejšega delovanja sedaj društvo deluje kot sekcija planinskega društva SCT Ljubljana. Društvo si je postavilo

za cilj, da bo združevalo ljubitelje planin in pohodništva ter skozi organizirane izlete omogočilo obiske gora. Skozi vse leto ima vsak mesec po dva izleta. Eden ima izrazito rekreativen značaj – to je hoja le po nekaj ur. Drugi izlet je zahtevnejši in primeren za izkušene

planince. Višek rekreativnih pohodov je letos Triglav. Najboljši planinci pa se bodo poskušali povzpeti na Gross Wenediger in najvišji vrh Evrope Mount Blanc.

V naše vrste vabimo še nove člane. Članarina je 1400 sit za odrasle in 600 sit za otroke in

mladino. Pristopnice sprejemajo:

- Vinko Lužar – Nova vas
- Franc Modic – Studeno
- Tone Srnel – Velike Bloke.

Zbiramo se vsak četrtek zvečer v gostilni Pri Dominu.

Pridružite se nam.

Tone Srnel

Ali je razvoj središča Nove vasi zastal?

V zadnji številki Glasila občine Bloke je g. Emil Zabukovec objavil obširen članek, kjer obravnava problem razvoja Nove vasi ali konkretnije neugledne objekte, ki so v lasti Kmetijske zadruge Cerknica. V razrešitvi tega problema vidi tudi razrešitev problema o smiselnosti nadaljnjega kmetovanja na Blokah, saj piše kot predsednik komisije za kmetijstvo pri občinskem svetu. Čeprav se trudi, da bi našel resnico ali konkretnije krivca za obstoječe stanje, mu to ne uspe. Ker pa nekajkrat skuša s prstom pokazati, da je krivec za to novoustanovljena Kmetijska zadruga Bloke, se nam zdi smiselno, da tudi mi kaj rečemo, saj nas ta problematika kot kmetijske proizvajalce še bolj žuli.

V celoti se s piscem strinjamo, da so objekti kmetijske zadruge v središču Nove vasi zelo neugledni in v sramoto Bločanom. S temi objekti pa že več kot štirideset let gospodari Kmetijska zadruga Cerknica. V tem času ji je šlo njeno gospodarstvo na Blokah rakovo pot. Že pred desetletji so ukinili lastno kmetijsko proizvodnjo, zemljišča in objekte pa odtujili. Kmalu za tem so tudi uspešno ukinili proizvodnjo bloškega sira, mlekarno pa odtujili Ljubljanskim mlekarnam, ki so jo še nekaj časa uporabljali kot zbiralnico mleka, nato pa tudi to zaprli. Trgovina z mešanim blagom

v Novi vasi pa v zadnjih letih vztrajno oži prodajni asortiman in je v tem smislu tudi zaprla zgornje nadstropje. Vse stavbe se jim vztrajno starajo ter jih že dolgo ne obnavljajo in kažejo žalostno podobo. Strojni park, ki so ga podedovali, se je počasi izrabil in ga niso več obnavljali. Odkup kmetijskih pridelkov so vseskozi ožili (letos so menda prenehali z lesom), tako danes poslujejo le še z živino in mlekom.

Vsi ti neuspehi gospodarske politike Kmetijske zadruge Cerknica so nas vodili k dejanju, da smo se kmetje pred sedmimi leti odcepili ter ustanovili in registrirali K.Z. Bloke. Gospod Zabukovec nam tudi poočita, da v vseh teh letih nismo pričeli z oskrbo. To besedo kar nekajkrat uporablja. Beseda zveni nekoliko starinsko in je značilna za našo polpreteklo dobo, ko si je uboga raja vendar morala kaj kje kupiti. Danes, ko se odpirajo nove in nove trgovine, pa le-te uporabljajo nemški pregovor: "Še tako majhna trgovina je boljša kot žuljave roke."

Tudi trditev, da letos niso obnovili trgovine v Novi vasi zaradi naše prepovedi razpolagalne pravice ter da so zaradi tega denar vložili v cerkniški Mlin, ne drži. Na skupnem sestanku lani so vendar zelo jasno povedali, da bodo trgovino obnovili pod pogojem, da umaknemo "plombo" in si s prodajo Modičevega gospodarstva pridobijo sredstva, ki bi jih vložili v obnovo trgovine. Tu

nas moti predvsem to, zakaj bi si morali Bločani trgovino dvakrat plačati. Znano je namreč, da je ta trgovina po obsegu prometa zelo dobra, če ne najboljša od vseh njihovih prodajal in si je z ustvarjenem dobičkom že zdavnaj "zaslužila" rekonstrukcijo. Zdaj bi pa še nekaj bloškega imetja radi prodali, da jo obnovijo.

Kmetovati je danes težko. Posebej težko je to na Blokah, kjer je zemlja skromna, klimatski pogoji pa kruti in ni moč pridelati "stoternega sadu". Letos nam je država končno ponudila finančne intervencije. Ne vemo, če bo to dovolj in če ni že prepozno.

Na koncu predlagamo, da si prenehamo dopisovati po časopisu. Predlagamo, da skličeš komisijo za kmetijstvo občine Bloke, katere predsednik si in nas povabiš kot partnerja k sodelovanju. Tam bomo skupno reševali tiste prave probleme, kot je, kako na Blokah narediti kmetovanje zanimivo za mlade ali pa kako združiti razdrobljene parcele in podobno. Nikar si ne skačimo v lase, saj je naš cilj isti.

Upravni odbor K.Z. Bloke
predsednik Anton Oražem

Hiša številka 27

Vsaka pokrajina še premore v današnjem času značilno stavbarstvo, ki je prijetno očesu in udobno za bivanje. Zadnje čase žal te značilnosti zanemarjamo in vidna

podoba naselij v kulturni krajini postaja vse bolj kaotična.

Pot me je zanesla v Novo vas, kjer me je zbudila v oči podirajoča se hiša s številko 27. Prijazna in zanimiva domača arhitektura, razgibana zunanost z igrivim kukrlom sredi strehe, ki pa se že podira.

Hiše so nastajale skozi čas v sožitju z naravnimi danostmi in potrebami stanovalcev. Graditelj danes podirajoče se stavbe v Novi vasi si je zgradil dom, ki je ustrezal takratnim življenjskim potrebam v tem okolju. Je streha prenizka? So okna premajhna? Je vhod preskromen? Ne, nikakor! Oblika je prava, jasna in logična, sestavljena v skladno enotnost, ki se morda danes ne ujma več z okolico.

Pri obnovi hiše bi bilo potrebno ohraniti vse našete značilnosti, obogatene s sodobnimi materiali in tehnologijami, da bi kraj dobil prenovljeno hišo, polno tople domačnosti, tako za notranje prostore, kot za zunanji izgled.

Naj bo hiša številka 27 v Novi vasi prijeten dom za njenega lastnika, po katerem sprašujejo tudi v Glasilu občine Bloke. Naj postane hišna številka 27 stavba, ki odseva kulturni, socialni in gospodarski razvoj ter skladnost z obstoječo urbano in krajinsko podobo kraja.

Iva Šubelj Kramar;
Dednina s.p.

Lukcova hiša v Novi vasi naprodaj

V prejšnji številki smo iskali lastnika, ki se mu sredi Nove vasi podira hiša. Na občino je bil sporčen naslov lastnika. Poslali smo mu en izvod glasila ter ga povprašali, kaj namerava storiti s podirajočo hišo. Povedal je, da je nameraval hišo temeljito obnoviti, oziroma zgraditi repliko (kopijo), a mu žal to ni uspelo. Zaveda se, da je objekt v zelo neuglednem stanju, on pa ga tudi sedaj ne more obnoviti, zato se je odločil, da ga proda. Torej vsi, ki vas nakup tega objekta zanima, pokličite g. Aleša Vahčiča, Dergomaška ulica 6, Ljubljana, tel. 51 83 460.

Zime na Madagaskarju

Kdor ve, kje na zemljepisni dolžini in širini leži Madagaskar, se je ob zgornjem naslovu samo nasmehnil. V hladni in suhi dobi, ki traja nekako od aprila do oktobra, res ne poznajo snega in ledu, a večino Malgašev v tem času mnogokrat pošteno zebe. Kako tudi ne?

Okrog hodijo bosí in napol nagi, srečni so tisti, ki imajo kakšno toplo oblačilo s toplimi rokavi. Tudi toplih odej ni nikoli dovolj. Nekateri si jo kupijo z izkupičkom od prodaje riža, katerega žetev se začne konec maja. Če je letina dobra, če torej suše, poplav, kobilic ali drugih naravnih nepravil ni bilo, potem je čas žetve en sam praznik. Vsak dan se lahko do sitega najedo.

Za rižem pride na vrsto kava. Obiranje malih rdečih jagod, zelo podobnih tistim pri bodičju, je kaj zamuden posel. Potem jih je treba še oluščiti. To naredijo tako, da jih najprej stolčijo v lesenih koritih, potem posušijo in na koncu očistijo. Za 26. junij, malgaški narodni praznik, je jedače in pijače dovolj. Slednja je na žalost največkrat v obliki "toaka", malgaškega žganja, pripravljenega iz sladkornega trsa in banan. Še huje je, kadar imajo tradicionalni družinski praznik. Ti so v času riža in kave zelo pogosti. Najpomembnejša sta "fora" (o se bere kot u), kar pomeni obreza in "andry faty" dnevi spomina na umrle prednike. Obrežejo vse

Sušenje kave na Madagaskarju

moške potomce, ker drugače ne morejo biti pokopani v družinski grobnici. To je velik dogodek za cel klan, udeležijo se ga prav vsi. Navadno obrežejo fantka v predšolski dobi, da že lahko pazi na nastalo rano. Za to priložnost mu sešijejo srajčko, ki jo nosi,

dokler se rana ne zaceli. Tudi hladnejše vreme pomaga, da ne pride do okužbe. Obrezo opravljajo državni bolničarji in priučeni mojstri. Oboji svojo uslugo pošteno zaračunajo. Režejo v živo, zato to opravijo zgodaj zjutraj, ko je otrok od neprespance noči izmučen ali pa ga celo opijanijo.

Še pomembnejši je "andry faty". Dogodi se namreč samo enkrat ali dvakrat v eni generaciji.

Priprave trajajo dolgo časa, kako leto ali tudi več, predvsem zaradi visokih stroškov. Gostov je veliko, sorodniki pridejo od blizu in daleč. Zanje zgradijo posebne hiše. Zakoljejo vole, žganja in kave mora biti za vse dovolj. Najamejo posebne plesalce, ki se imenujejo "sery" in so glavna atrakcija. Hodijo jih gledat od vseh strani. Ob tej priložnosti celo noč igra harmonika. Zanimivo ali ne?! Začetek praznika naznanijo z "antsivo", veliko školjko, neke vrste sireno v katero trobijo predvsem kadar gre za preplah (požar, kraja volov, medplemensko vojskovanje...). Moški in ženske so posebej, vsak v svoji hiši. Najbolj slovesen trenutek nastopi, ko kralj kliče duhove prednikov in jih prosi blagoslova. Malgaši namreč verujejo v posmrtno življenje.

Malgaška zima prinaša s seboj tudi svoje bolezni, manj malarije in driske, več pa prehladov in drugih obolenj dihal. Vse smrka in kašlja. Še posebej občutljivi so otroci. Še nekaj je potrebno omeniti. Požiganje suhe trave ob koncu zime. V upanju, da bo ob prvem dežju zrasla nova trava, ki jo bodo popasli njihovi volí, Malgaši požigajo večje površine, kot je potrebno. Velikokrat zagori tudi gozd ali celo o kakšna hiša, oziroma šola. Erozija pa potem naredi tudi svoje. Nekoč zeleni otok vedno bolj postaja puščava. Zaradi požiganja so v času Francozov mnogi sedeli v zaporu ali pa opravljali družbeno koristno delo. Sedaj pa so "mahalco tena" - neodvisni.

Helena Škrabec

Kavovec

Dobra naložba -
oglas v
Bloškem koraku

Pogrebne storitve

Občane obveščamo, da je Občina Bloke podelila koncesijo za opravljanje pogrebne in pokopališke dejavnosti na področju občine Bloke podjetju Ave pogrebne storitve, Lovšin N. s.p., Goriča vas 9a, Ribnica (tel. 862-552, fax 861 289, mobilni 0609 651-655).

Vsak pogreb, oziroma prijavo smrti, sporočite podjetju Ave na zgoraj navedeno telefonsko številko in ne več na občino Bloke.

Ponudba podjetja Ave zajema:

- Izvajanje pogrebnih svečanosti.
- Izkop in zasip jame ter zaščita sosednjih grobov.
- Urejanje dokumentacije za pokojnika: izdaja dovoljenja za pokop in potrdila za dvig žare. Z vsakim pokopom je potrebno seznaniti podjetje Ave in predhodno pridobiti njegovo dovoljenje za pokop.
- Ureditve pokojnika.
- Prevozi na vseh relacijah.
- Postavitev in demontaža mrliskega odra in dekoracija sobe.
- Storitve po naročilu so še: cvetlični aranžmaji in venci (dostava je brezplačna), kvartet trobil, pevski kvartet, igranje Tišine, po dogovoru tudi individualna skrb za grobove (peskanje, čiščenje, pranje grobov in spomenikov).
- Stranke se ob prijavi smrti same dogovorijo za storitve, ki jih želijo.
- Najemnina grobov za leto 2000.
- Cenik je na ogled na občini.

Občina Bloke

Občinski možje leta 1935

Na fotografiji so občinski možje, izvoljeni na zadnjih volitvah pred vojno leta 1935 ali 1936. Nekaj smo jih prepoznali (od leve proti desni) sedijo: [nepoznan], tajnik Anton Širaj, Zakrajni Rafael, župan Rudolf, Franc Lah, Franc Tekavec, Franc Usenik (Hudi Vrh).

Stojijo: Andrej Jaklič (Ravnik), Zgonc (Radlek), učitelj Vrtočnik, Miha Turk (Topol),

Miha Knavs (Metulje), [nepoznan], [nepoznan], Janez Pakiž (Nova vas), Jože Kraševac (Ulaka), Žurga (Studenec), [nepoznan], Jernej Petron (Velike Bloke).

Prosimo vas, da nam sporočite še imena neprepoznanih oseb.

Ker je zgodovina bloške občine zelo nepoznana, arhivi so se skoraj v celoti pogubili, vabimo

vsakogar, ki ima stare občinske fotografije ali kakšne druge dokumente, iz katerih bi se dala "sestaviti" preteklost bloške občine, da nam te posreduje. Vse dokumente bomo le posneli za arhiv ali objavo, potem vam jih bomo vrnili. Dokumente prinesite na občino.

Kako do obstojne frizure?

Če želimo lepo in obstojno pričesko, moramo znati lase pravilno negovati. Kajti le pravilno in redno negovani lasje imajo lesk, so elastični in seveda tudi dalj časa obdržijo pričesko. Ker je za obstojnost pričeske poleg pravilnega striženja, oblikovanja (navijanje, feniranje), hladne trajne, pravilne uporabe regeneratorja odgovoren tudi utrjevalec, je vedno zelo važno, da izberemo najprimernejšega (žele, pena-barvna, ehton, lak).

Vsi utrjevalci so iz posebnih

utrjevalnih sredstev, ki napravijo na površini las tanek prozoren in elastičen film. Ta utrdi kodre in daje pričeski obliko in trdnost, pa tudi varuje lase pred sončnimi žarki, vlago, prahom in pred maščobo, ki prihaja iz kože na lasišču!

Zato vam priporočam uporabo utrjevalcev, saj bi v nasprotnem primeru dopustili, da vam sonce in drugi vplivi poškodujejo lase, pa še pričeska vam ne bi stala tako, kot si želite.

Jožica Mihelič, frizerka

Izlet "oldtimerjev"

V soboto, 3. junija, so na svojem izletu obiskali Bloke člani Kluba ljubiteljev klasičnih in športnih vozil baron CODELLI iz Ljubljane. Posebno pozornost je vzbujal "čisto tapravi fičo" iz leta 1960, katerega lastnik je Jani Anzeljc, sin Cempretovega Ivana s Studenca.

Nove telefonske številke

Ker je Telekom priključil novo telefonsko centralo in spremenil dosedanje številke, objavljamo nekaj pomembnejših.

- Banka – 709 80 70
- Bencinski servis – 709 82 28
- Gostilna Miklavčič – 709 80 40
- Gostilna pri Dominu – 709 80 79
- Gostilna Slamar – 709 81 52
- Gostišče Limon – 709 82 45
- Kava bar Tanja – 709 82 60
- Kovinoplastika – 709 82 58
- Novolit – 709 82 34,

709 82 33, 709 82 32, 709 80 08

- Občina – 709 89 16,
- 709 89 18
- Osnovna šola – 709 80 14
- Pošta – 709 80 04
- Trgovina Klas – 709 80 26
- Trgovina Meta in Miran Širaj – 709 82 44
- Trgovina M-KGZ – 709 82 59
- Trgovina Novolit – 709 80 75
- Vrtec – 709 80 90
- Zdravstveni dom – 709 80 16
- Župnišče – 709 89 30

Oglasna deska: okras ali sramota kraja? Presodite sami.

Smeh ni greh...

Škotska

Škot je povabil svoje dekle v gledališče.

Sredi predstave ona zasliši šelestenje in vpraša fanta:

"Kaj je to?"

"Grizljam čokolado," ji odvrne.

"Je dobra?" ga vpraša ona.

"Mmm, zelo. Če bi ti vedela, kako dobra je, bi si jo tudi ti

kupila."

Ruska ura

Rusu se je pokvarila budilka in to tako, da sploh ni bila več uporabna.

Nesel jo je urarju in mu naročil:

"Naredite mi, prosim, dve ročni, kar bo pa ostalo, pa obdržite za plačilo."

Športni avto

Mlad delaven fant si je kupil lep nov avtomobil. Prosil je gospoda Tomaža za blagoslov letga.

Župnik mu je rad ustregel, fant pa je ves vesel dejal:

"No, sedaj pa bo lahko šlo tudi 200 km na uro ali pa še več!"

Gospod Tomaž pa je po kratkem premisleku dejal:

"Če je tako, pa blagoslov ne bo zadoščal, potreben bo slej ko prej tudi zakrament sv. maziljenja."

Kresna

Otroci se igrajo na travniku in trgajo liste marjeticam. Matic izšteva:

Ljubi, ne ljubi, ljubi... Še eno marjetico, prosim!

Bloški korak, glasilo občine Bloke

Odgovorni urednik: *Stane Korenjak*; Uredniški odbor: *France Škrabec, Janez Praprotnik, Milena Mišič, Rado Ponikvar*

Oblikovna zasnova, računalniška grafika in stavek: *Simon Korenjak*; Lektoriranje: *Marija Korenjak*

Tisk: *Tiskarna KVM Grafika Ribnica*; Izdelava filmov: *Studio Abakos Cerknica*

Izdaja Občina Bloke, naklada 800 izvodov. Glasilo prejmejo brezplačno vsa gospodinjstva v občini.

SPORTAGE SOFT TOP 4x4

**Nov model terenca.
Avto, ki je krajši od
dosedanjega in ima snemljivo
streho.**

KIA KIA KRAŠEVEC
Studenec 12a, Nova vas, tel/fax: 01/709-89-36

GOSTILNA LIMON

Ponudba:

- ~ hrana po naročilu
- ~ ob vikendih: odojek in
janček na ražnju
- ~ prenočišča

Limon Đekić s.p.

Nova vas 70

tel.: 01/709 82 45

JOŽE MULC s.p.

AVTOPREVOZNIŠTVO IN
USLUGE S TEŽKO
GRADBENO MEHANIZACIJO

Skupaj gradimo lepšo prihodnost!

Jože Mulc s.p.
Fara 1
1385 Nova vas
Tel./Fax: 061/798-046

gradLES d. o. o.

SALON POŠHIŠTVA IN BELE TEHNIKE

MAROF, Cesta 4. maja 1/a, 1380 Cerknica

Tel.: 061/793-801, Fax: 061/793-343, GSM: 041 721-399

79.900,-

360 cm

**POMIVALNI STROJ
ŽE ZA 59.800,-**

VSE VRSTE KARNIS IN POHIŠTVA

DELAVNI ČAS: VSAK DAN OD 8. DO 12. IN
OD 14.30 DO 19. URE. SOBOTA: OD 8. DO 12. URE.

GRADBENO TEHNIČNA TRGOVINA v NOVI VASI na BLOKAH

tel: 7098 075 ali 7098 008

Električna orodja (Iskra, Bosch, Black&Decker):

-kotna brusilka B&D 2000W	22.015,00 SIT
-kotna brusilka BOSCH	9.329,00 SIT
-vhodna žaga B&D KS631	10.275,52 SIT
-vrtalni stroj stoječi WALTER	15.951,00 SIT
-pnevmatsko kladivo DW566K	39.990,00 SIT
-kompresor 100l	53.542,85 SIT

TV, akustika in bela tehnika

-televizor SONY	94.962,00 SIT
-video recorder PHILIPS	34.509,00 SIT
-hladilnik gorenje	37.822,52 SIT
-zamrzovalna skrinja LTH 380L	69.833,52 SIT
-pralni stroj Zanussi FLS 873C	70.603,75 SIT
-štedilnik Corona	89.397,00 SIT
-pralni stroj Gorenje	68.271,00 SIT
-sušilni stroj Gorenje-kondenz.	59.460,00 SIT
-mali gospodinski aparati	

Delovne obleke in obutev

-kombinezoni	5.000,00 SIT
-delovne halje	3.927,00 SIT
-škornji gumijasti	Od 1.950,00 SIT
-delovni čevlji	4.712,40 SIT

Toplotne in hidroizolacije

-kombi plošče, stiropor, Styrodur, Tervol, Novolit

Vodoinstalaterski in elektro material

Kmetijska oprema in repromaterial:

motorne žage	
-Husqvarna, Stihl, Jonsered	
-Partzer, Dolmar	Od 37.302,00 SIT
-cepilec za drva	55.784,00 SIT
-brzoparilni kotel	31.165,00 SIT
-avtoprikolice	Od 89.384,00 SIT
-kosilnica BCS rot.404	470.048,81 SIT
-kosilnica gascardo 175-nož-kard.	285.860,61 SIT
-kosilnice vrtno	Od 30.466,38 SIT
Krožne žage vidia od fi200-500mm	
-rotacijska luč	4.972,00 SIT
-filtri, zamice, brisaki, olje...	
-akumulatorji Topla, Vesna	
Od 40 do 135 Ah	100 Ah za 11.757,00 SIT
-sod INOX 55, 75, 100l	Od 10.711,70 SIT
-Verige gozdarske, ladijske, za govedo	
Raznovrstne vrvi	

Gradbeni material:

-opeka mod. blok Gorica	84,778 SIT
-strešnik Bramac, Tondach	
-Jupol 15L	2.737,00 SIT
-Pralne plošče	238,558 SIT
-Siporex 5cm	151,388 SIT
-cement 25kg	380,00 SIT
-lepilo za keramiko 20kg	685,00 SIT
-mivka 50kg	374,00 SIT

Gume - plašči za:

-kolesa	
-avtomobile	
-kmetijske in gradbene stroje	
-bovoena vozila	
-Traktorska guma 11,2-10/28	24.990,00 SIT

**ZELO UGODNA
Ponudba!**

IZOLACIJE V GRADBENIŠTVU

STIROPOR različnih gostot

- SGP-12/A
- SGP-15/B
- SGP-20/A
- SGP-30/A
- SGP-F

KOMBI plošče Kombipor, Kombivol

KONTROLA KAKOVOSTI:

Nova vas 56
1385 Nova vas na Blokah
Tel: 01/70 98 234; Fax: 70 98 011
E-mail: novolit@novolit.si
Web: <http://www.novolit.si>

novolit

podjetje za proizvodnjo
izolacijskih izdelkov d.d.

GOSTILNA

Miklavčič

VELIKE BLOKE

Vas vabi na: poslovna kosila, ohceti, praznovanja...

Široka izbira domače hrane in jedi po naročilu.

Dobrodošli.